

Osnovna šola Vižmarje Brod
Ljubljana, Na gaju 2

Raziskovalna naloga

ALI JE ŠOLA NA DALJAVO RES PRINESLA LE NEGATIVNE POSLEDICE?

področje: sociologija

Avtorici: Živa Benko in Hana Mučič

Mentorica: Petra Škofic Valjavec, prof.

Ljubljana, marec 2022

Kazalo vsebine

Kazalo grafov.....	1
Povzetek.....	2
1 Uvod.....	3
1. 2 Hipoteze:	3
2 Teoretični del naloge	5
2.1 Razlike med poukom v šoli in poukom na daljavo	5
2.2 Razsežnosti pouka na daljavo	8
2.3 Uporaba zaslonov v času pouka na daljavo	9
2.4 Časovna priporočila za uporabo zaslonov v prostem času	9
3. Metode dela.....	10
4 Raziskovalni del.....	10
4. 1 Anketa	10
4. 2 Analiza ankete	11
2. vprašanje: Se ti zdi, da so bili učitelji krivični pri ocenjevanju? Napiši svoje mnenje in ga pojasni	12
5. Razprava.....	19
6. Zaključek	21
8. Viri.....	22

Kazalo grafov

Graf 1	12
Graf 2	13
Graf 3	14
Graf 4	14
Graf 5	15
Graf 6	17
Graf 7	18

Povzetek

Na šolanje na daljavo nihče ni bil pripravljen, zato je bila to velika preizkušnja za vse. Otroci in starši so se morali naučiti veliko novega in se hkrati tudi prilagoditi danim razmeram. Težava je nastala tudi pri prekomerni uporabi elektronskih naprav. Pouk na daljavo se je krepko razlikoval od pouka v šoli. Razlikoval se je v okolju, načinu dela in pri večini tudi v disciplini. Večino stvari se je dalo nadomestiti, za razliko od socialnega dela, ki je bil nenadomestljiv. Ta del je najbolj pomemben za dobro počutje in učinkovito delo, za katerega so bili vsi učenci prikrajšani. V raziskovalno nalogo je vključena anketa, katero sestavljajo vprašanja, na katera so odgovarjali osnovnošolski otroci.

Ključne besede: šola na daljavo, samostojnost otrok, anketa

1 Uvod

Šola na daljavo se nam je na začetku zdela kot super ideja. Tudi v teoriji se je slišala delujoča. Torej, da dobivamo otroci vsakodnevne zadolžitve in učno snov, katero moramo sami predelati, občasno pa bi imeli videokonferenco, da bi učitelji videli, kakšna je situacija našega znanja. Ampak, ali se je ta teorija obnesla tudi v praksi? Ali je šola na daljavo pustila res le negativne posledice učencem, tako kot pravijo mediji? To je vprašanje, na katerega marsikdo ne zna odgovoriti. Glavni namen te raziskovalne naloge je, da s pomočjo anketiranja treh različnih generacij osnovnošolskih otrok pridemo do zaključka ali je šola na daljavo res pustila samo negativne posledice otrokom ali se najdejo tudi pozitivne. Veliko informacij in izkušenj ljudi s šolo na daljavo je dostopno na spletu. Ampak problem teh je, da so v večini to mnenja staršev šoloobveznih otrok. S to raziskovalno nalogo pa je bil najin glavni cilj, da anketirava in pridobiva informacije od otrok samih. Saj so oni doživljali in dojemali celotno situacijo na drugačen način kot odrasli. S celotno raziskavo pa doprinesemo znanosti bolj realistične in sveže informacije, posledično pa se iz znanih napak oz. problemov, ki so nastali in bili opaženi, bolje pripravimo v primeru, če se bi kaj podobnega v prihodnje ponovilo.

1. 2 Hipoteze:

- Med šolo na daljavo je bilo več naloge, kot bi jo učitelji dali po navadi v šoli.
- Učitelji so se trudili po njihovih najboljših močeh, da bi nas ocenjevali pravično.
- Učencem je manjkalo vsakodnevno druženje v šolah, posledično so pogrešali delo v skupinah.
- Učencem je primanjkovalo razlage učitelja pri razumevanju snovi.
- Učenci so raje delali samostojno doma, kot pa preko videokonferenc.
- Navodila učiteljev so bila pogosto nerazumljiva.
- Učenci so se v večini udeleževali videokonferenc redno.
- Učenci pred začetkom šole na daljavo niso imeli osebnih mailov.
- V času dela na daljavo je bilo pogosto "plonkanje" med ocenjevanji.

- Učitelji so dali premalo možnosti učencem za njihovo komunikacijo.
- Učenci so potrebovali veliko dodatne pomoči pri razumevanju snovi in s tem so tudi preobremenjevali svoje starše, sorojence ...
- Otroci niso imeli primerne prostora za delo na daljavo in primernih elektronskih naprav.
- Zaradi preobremenjenosti so imeli učenci veliko manj prostega časa.

2 Teoretični del naloge

2.1 Razlike med poukom v šoli in poukom na daljavo

Pouk je namerna, načrtna, sistematična dejavnost, ki poteka v urejenem okolju in jo vodijo za to usposobljene osebe, to so učitelji (Blažič idr., 2003; Ivanuš Grmek in Javornik Krečič, 2011). Učitelji izvajajo pouk po vnaprej pripravljenem učnem načrtu. Učni načrt je šolskoupравни dokument, v katerem so zapisani učni cilji, učna vsebina, standardi znanja, prav tako so v njem zapisana didaktična priporočila, ki so učiteljem v pomoč pri načrtovanju in izvajanju pouka. Za izvedbo pouka je potreben in pomemben učni prostor, to je učilnica, ki je lahko klasična, namenjena izvedbi večine učnih predmetov, lahko pa je specializirana, v kateri poteka pouk posameznih učnih predmetov, ki zahtevajo ustrezno opremo in učila (Ivanuš Grmek in Javornik Krečič, 2011). Prav tako je za izvedbo pouka potrebna izobraževalno-komunikacijska tehnologija. Pri izvajanju pouka so učiteljem v pomoč učbeniki, ki so lahko v klasični obliki, v elektronski obliki ali interaktivni učbeniki (Mithans in Ivanuš Grmek, 2020).

V času epidemije covid-19 se je pouk iz učilnice v šoli preselil v spletno okolje. Učitelji so uporabljali različne pristope za delo z učenci v spletnem okolju (elektronska pošta, spletna učilnica, videorazlage itd.). Pri poučevanju na daljavo imajo pomembno vlogo videorazlage, pri čemer se je pokazalo, da za vsesplošno poučevanje na daljavo ni možno le sinhrono poučevanje – torej razlaga v živo za vse učence ali dijake hkrati, pač pa je za učenca potrebna tudi asinhrona (vnaprej posneta) razlaga, ki mu omogoča samostojno razpolaganje s časom (npr. kdaj in koliko časa bo namenil za učenje ob videorazlagi) in individualizirano usvajanje snovi, kar pomeni, da si lahko učenec ali dijak razlago predvaja večkrat. Takšen način učenca oz. dijaku omogoča večkratno predvajanje posameznih odsekov videoposnetka (Zmazek, Pesek, Lipovec, 2020).

Videorazlage so namenjene poučevanju po pristopu obrnjenega učenja in poučevanja. Za učinkovito izveden model obrnjenega učenja in poučevanja morajo biti zagotovljeni vsi štirje stebri obrnjenega učenja (Hamdan idr., 2013: 5–6; (FLN), 2014):

- Prilagodljivo okolje (»Flexible Environment«), ki omogoča izvajanje skupinske in individualne učne oblike, raziskovanje in evalvacijo. Učenci lahko izbirajo, kaj se bodo učili in kdaj, učitelj pa jim prilagodi prostor in omogoči lasten tempo dela.

- Učna kultura (»Learning Culture«) pomeni, da je v središču učnega procesa učenec, ki z lastno miselno aktivnostjo poglobljeno raziskuje učne teme.
- Načrtovan učni proces (»Intentional Content«), v katerem učitelj premišljeno izbira učne oblike in metode z namenom, da bi učenci pridobivali konceptualno in proceduralno znanje. Učni čas, ki je na voljo, je racionalno izkoriščen, učitelj pa uporablja pester nabor učnih strategij.
- Učitelj strokovnjak (»Profesional Educator«) ustrezno upravlja s časom, ki mu je na voljo za delo z učenci. Opazuje delo učencev, jim podaja sprotne povratne informacije in nenehno preverja njihovo znanje. Učitelj strokovnjak je reflektivni učitelj, ki sodeluje s svojimi kolegi, sprejema konstruktivno kritiko in stalno vrednoti svoje delo.

V primeru, da se bo pouk v novem šolskem letu izvajal tudi na daljavo, predlagamo, da se pripravi čim več asinhronih, torej vnaprej posnetih razlag. Pri tem se je treba osredotočiti na učne vsebine, ki ne zgubijo veliko na pomenu, če jih posnamemo. Take učne vsebine večinoma vsebuje splošen pregled obravnavane teme. Učenci z vnaprej posnetimi razlagami samostojno usvojijo temeljne informacije, med učnimi urami oz. na skupnem srečanju prek videokonference pa rešujejo naloge, ki od njih zahtevajo, da znajo pridobljeno znanje uporabiti, analizirati, ga ovrednotiti (prim. Sams in Bergmann, 2013).

S tako organiziranim obrnjenim učenjem in poučevanjem se učiteljeva vloga bistveno spremeni. Učitelj se ne osredotoča na svojo razlago, saj je le-ta posneta, temveč na t. i. podporne pogovore, v katerih lahko učencem nudi individualno pomoč ter jih motivira za izvajanje aktivnosti v manjših skupinah, pri čemer lahko nudi dodatno pomoč tistim, ki imajo težave z razumevanjem učne vsebine, ter omogoči dodatne učne izzive tudi tistim, ki učno vsebino že obvladajo. Tako postane učiteljeva vloga vodenje in spodbujanje učencev (Sams in Bermann, 2013). Pri tako organiziranem pouku se spremeni tudi vloga učenca, saj lahko ta razlago posluša sam, učitelj pa mu v kontaktnem času lahko ponudi dodatno pomoč o učni vsebini (Aronson in Arfstrom, 2013) ali vodi diskusijo o težjih učnih mestih obravnavane učne vsebine. Prav tako je smiselno, da učitelji učence vzpodbujajo, da se na kontaktni čas z učiteljem pripravijo tudi tako, da na začetku srečanja (pouka, učne ure) vsak učenec zastavi učitelju vprašanje o učni vsebini. Nekateri avtorji (npr. Sams in Bergmann, 2013) celo menijo, da bi bilo najbolje oz. priporočljivo, da bi vsak učenec prišel k pouku s pripravljenim vprašanjem o učni vsebini, na katerega ne ve odgovora, saj bi tako učitelj takoj opazil, katerih

učnih vsebin učenci ne razumejo oz. kje so vsebinska vozlišča. Na podlagi tega bi lahko učencem ponudil dodatno sinhrono razlago, jih usmeril k rabi učbenika ali drugega vira.

Zavedamo se, da pouk na daljavo ne more v celoti nadomestiti pouka v šoli, ki poteka v običajni učilnici. Je pa zagotovo dobra pomoč pri izvedbi pouka takrat, ko pouk v šoli zaradi različnih razlogov (npr. covid-19, bolezen učenca, druge nepredvidene situacije) ni mogoč. Do obsega dela učencev oz. dijakov je treba v času pouka na daljavo imeti realne zahteve. Dajati jim je treba jasna navodila, primeren obseg dela in jim posredovati sprotno povratno informacijo (prim. Digitales Lernen und Onlineunterricht, b. l.). Pri izvajanju pouka na daljavo je treba poskrbeti, da dosežemo vse oz. čim več učencev oz. dijakov. Poskrbeti moramo, da jih motiviramo za pouk na daljavo predvsem v okviru uveljavljene stopnje. Če bi jim orodja za delo na daljavo samo predstavili, bi tvegali nezanimanje in nemotiviranost učencev. Učenci in dijaki se uporabe digitalne tehnologije naučijo hitro in drug od drugega. Če kdo česa ne razume, mu pomaga sošolec, s tem se krepi sodelovanje in medsebojna pomoč. Pogosto se zgodi, da učenci odkrijejo možnosti uporabe digitalne tehnologije, ki jih učitelji niso predvideli, in jih lahko s pridom izkoristijo v pedagoški praksi (prim. Hirsch, 2020).

Glede didaktične izvedbe pouka se je treba zavedati, da je pouk na daljavo manj didaktično pester. Rezultati raziskave (Rupnik Vec idr., 2020) nas opozarjajo, da so največ uporabljali metodo razlage, ki so jo kombinirali z učnim pogovorom in prikazovanjem. Glede rabe učnih oblik so učitelji občutno manj izvajali delo v skupinah in delo v dvojicah. Prav zaradi številnih pozitivnih lastnosti, ki jih ima delo v dvojicah, bi bilo treba učitelje usposablјati, da bi pouk na daljavo organizirali tako, da bi učence usmerjali k delu v dvojicah. So pa učitelji učence najbolj usmerjali k individualnemu delu. Individualno delo predstavlja obliko pouka, pri kateri vsak učenec sam izvaja določeno nalogo ali dejavnost. Individualno delo učencem omogoča, da tempo dela prilagajajo svojim sposobnostim. Je pa za uspešno realizacijo samostojnega dela v praksi nujno, da imajo učenci razvite tudi sposobnosti načrtovanja, organiziranja, vodenja, kontroliranja in prilagajanja lastnega procesa učenja (Kramar, 2009; Ivanuš Grmek, Javornik Krečič, 2011). Pomanjkljivost te oblike se lahko kaže v pomanjkanju komunikacije z drugimi učenci, kar lahko neugodno vpliva na učenčevo sposobnost ustnega izražanja. Prav tako lahko pretirana uporaba te oblike negativno vpliva na socialne odnose med učenci. Na tem mestu Šolsko leto 2021/22 v Republiki Sloveniji v razmerah, povezanih s covidom-19 | Modeli in priporočila 24 se lahko strinjamo s Kubaletom (2016: 130–131), da lahko pri individualnem delu predstavljajo problem zahtevne naloge, za reševanje katerih učenci porabijo veliko več časa, kot bi ga ob učiteljevi razlagi. To pa zagotovo lahko omilimo

s smiselnim vodenjem pouka, kjer se v delo vključuje učitelj s sinhrono razlago oz. z usmerjanjem učenca k rabi virov.

2.2 Razsežnosti pouka na daljavo

Izvedba pouka na daljavo se v precejšnji meri razlikuje od izvedbe pouka v živo tako na organizacijskem kot pedagoško-didaktičnem področju. Učno okolje v tem primeru dobiva popolnoma nove razsežnosti in predstavlja enega izmed temeljev uspešne izvedbe poučevanja in učenja. Vzpostavitev ustreznega digitalno podprtega učnega okolja je tako ena izmed prioritiet vsake šole, družbe in države. Brez ustrezno usposobljenega učitelja, ki v takšnem digitalno podprtem učnem okolju pri svojem delu preišljeno uporablja sodobne didaktične pristope, si kakovostne izvedbe pouka na daljavo v današnjem času ni moč predstavljati.

Že poročilo Innovative Learning Environment (OECD, 2013) učno okolje opredeljuje kot organski, holistični koncept, ki vključuje tako aktivnosti kot učne dosežke in presega šolo tako v času kot prostoru. Predstavlja kontekst, znotraj katerega se odvijata učenje in poučevanje. Učno okolje v tem kontekstu pomeni, da smo osredotočeni na dinamiko in odnose med štirimi dimenzijami:

- učencem
- učiteljem in drugimi strokovnjaki,
- vsebinami ter
- opremo (realnim/virtualnim prostorom – inovativnim učnim okoljem) in digitalno tehnologijo.

Pri izvedbi pouka na daljavo je vsekakor smiselno izpostaviti pomembnost poučevanja na daljavo, ki je med drugim odvisno tudi od tehnologije, e-storitev in e-vsebin, ki so dostopne posameznemu učitelju ter učencu. Pojavljajo se popolnoma novi izzivi tako za učitelja kot učenca, ki je še zmeraj (in zmeraj bolj) v središču celotnega pedagoškega procesa. Vsi se soočamo s spremenjenimi vlogami, za katere učitelji niso bili v popolnosti usposobljeni.

2.3 Uporaba zaslonov v času pouka na daljavo

Svetujemo, da učitelji in starši spodbujajo šolsko rutino z vnaprej predvidenim začetkom in trajanjem pouka, ki naj vključuje tudi načrtovane odmore, med katerimi naj bo otrok telesno aktiven. Starši naj v družini vzpostavijo in vzdržujejo rutino, ki vključuje prosto igro, redno telesno aktivnost na prostem, dovolj spanja, zdravo prehrano in ohranjanje družabnih stikov, kolikor je glede na razmere mogoče. Starši naj z otrokom določijo pravila uporabe (npr. o časovno omejeni uporabi zaslona v njegovi sobi). Otroke naj spodbujajo k učinkoviti uporabi časa. Učitelji naj pri načrtovanju pouka na daljavo upoštevajo enakomerno porazdeljenost na poučevanje v živo preko videokonferenc, učenčevo samostojno delo brez zaslona ter samostojno delo z zaslonom. Delo z zasloni, ki ga pričakujejo od učencev v času pouka na daljavo, naj bo časovno omejeno. Pouk in dejavnosti naj bodo zasnovane interdisciplinarno in naj pokrivajo cilje več predmetov. Učiteljem priporočamo, da učence spodbudijo k učenju skozi aktivnosti, ki spodbujajo gibanje v odsotnosti zaslonov. Načrtovane dejavnosti naj omogočajo sodelovanje in povezovanje med učenci.

V času omejenih vrstniških interakcij v živo je pomembno razumeti potrebo po stikih z vrstniki in komunikacijo preko zaslonov (npr. z videoklici) podpreti kot nadomestilo izgubljenih medosebnih stikov v živo. Interakcije z vrstniki preko zaslonov predstavljajo v tem času pomembno nadomestilo stikov v živo. Posebna pozornost naj bo namenjena otrokom, ki so digitalno izključeni. Digitalna izključenost povečuje socialno izključenost in je lahko za otroke v času pouka na daljavo nova oblika stiske. Priporočamo spodbude k skrbi za vključevanje vseh tudi v medvrstniško komunikacijo. V času pouka na daljavo je priporočljivo usmeriti pozornost na vsebine in aplikacije, do katerih imajo otroci in mladostniki dostop, ter na njihove aktivnosti na spletu in v komunikaciji, da pravočasno prepoznamo spremenjeno vedenje zaradi stiske, ki je lahko posledica škodljivih dogodkov, povezanih z uporabo zaslonov/interneta.

2.4 Časovna priporočila za uporabo zaslonov v prostem času

V starosti od 6 do 9 let (prva triada osnovne šole) naj bo čas uporabe zaslonov v prostem času omejen na v povprečju največ eno uro na dan.

V starosti od 10 do 12 let (druga triada osnovne šole) naj bo čas uporabe zaslonov v prostem času omejen na v povprečju največ eno uro in pol na dan.

V starosti od 13 do 18 let (tretja triada osnovne šole in srednje šole) naj bo čas uporabe zaslonov v prostem času omejen na v povprečju največ dve uri na dan.

3. Metode dela

Najprej smo pregledali literaturo na temo šolanja na daljavo in številna priporočila, ki so jih v času izolacije zaradi pandemije koronavirusa (Covid.19), svetovali strokovnjaki za to področje.

Da bi ugotovili, če je imela šola na daljavo le negative posledice, pa smo izvedli anketo v četrtem, šestem in osmem razredu. Skupaj je v anketi sodelovalo 173 učencev osnovne šole Vižmarje Brod: 4. razredi - 61 otrok, 6. razredi - 59 otrok in 8. razredi - 63 otrok.

Anketo smo izvajali z vprašalnikom, ki so jih učenci reševali v živo na papirju v učilnici eno šolsko uro. Ves čas smo bili prisotni, da smo lahko odgovorili na morebitna vprašanja in nejasnosti, ki so se pojavila ob iskanju odgovorov na zastavljena vprašanja.

Anonimnost je bila zagotovljena.

4 Raziskovalni del

4. 1 Anketa

Anketo smo razdelili v paralelko četrteh, šestih in osmih razredov. Naš namen je bil, da pridemo do čim bolj resničnih in iskrenih odgovorov na najina zastavljena vprašanja. Celotna anketa je bila sestavljena na bolj enostaven način, da otroci ne bi imeli težav pri razumevanju vprašanj. Z vsakim vprašanjem smo dobili povratno informacijo na naše zastavljene hipoteze in posledično, ali so bile prave ali napačne. V vsakem razredu smo osebno predstavili anketo in naš namen. S tem smo želeli otroke čim bolj spodbuditi k resničnosti njihovih odgovorov, prav tako smo bili na voljo celo šolsko uro za vprašanja, ki so jih imeli. Od njih nismo dobili le podatkov, ki smo jih želeli dobiti za anketo, ampak še mnogo drugih informacij, ki so jih želeli množično deliti z nami. Predvsem njihove občutke in njihovo razmišljanje, želje, ki so jih imeli tisti čas. S tem, ko smo prišli osebno, smo dosegli to, da so se otroci sprostiti in niso

vzeli tega kot obveznost in dolgočasne naloge, ampak kot poučno in zabavno uro, katere smo bili zelo veseli.

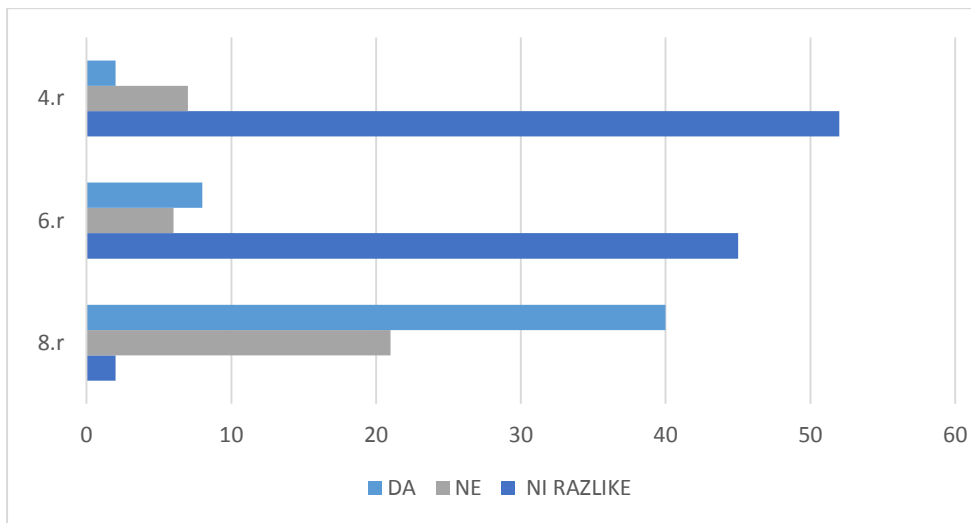
4. 2 Analiza ankete

Število otrok je v posamezni paralelki:

- 4. razredi - 61 otrok,
- 6. razredi - 59 otrok,
- 8. razredi - 63 otrok.

1. vprašanje: Ali se ti zdi, da je med časom šole na daljavo bilo več naloge?

Graf 1

Razlika se vidi predvsem v starosti. Iz grafa lahko jasno razberemo, da otroci v četrtilih razredih niso opazili kakršne koli spremembe glede preobremenjenosti oz. prenatrpanosti nalog, saj učitelji po podatkih tega niso zahtevali. Pri šestih razredih se vidi, da so učitelji vseeno dali kakšno nalogo več, kot bi jo dali ponavadi. V osmem razredu pa lahko jasno vidimo, da so učitelji dajali bistveno več nalog, kot bi jih dajali običajno v šoli.

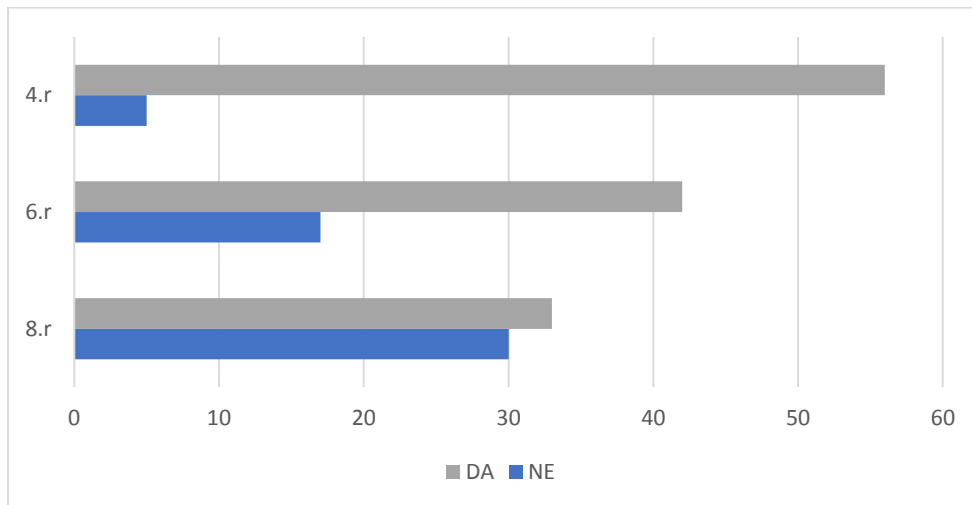
2. vprašanje: Se ti zdi, da so bili učitelji krivični pri ocenjevanju? Napiši svoje mnenje in ga pojasni.

Po prejetih podatkih, naj bi učitelji ocenjevali pravično. To velja za vse tri generacije. Ocenjevanja so seveda potekala na bistveno bolj nenavaden način, kot so bili učitelji in učenci vajeni, ampak so se vsi potrudili, da so bila izvajana pravično in čim bolj učinkovito.

,

3. vprašanje: Ali si pogrešal razlago učitelja v živo?

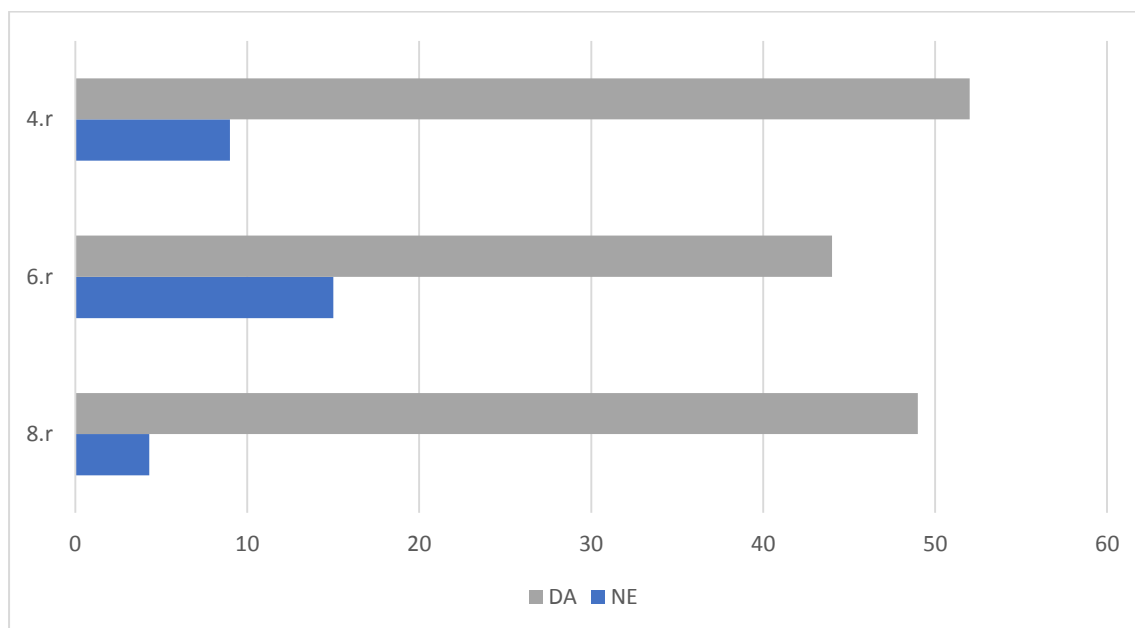
Graf 2

Rezultati so jasni, da ne glede na samostojnost ali pa starost, so vsi pogrešali osnovno razlago učiteljev, za katero so bili prikrajšani. Seveda je bila ena bolj učinkovitih rešitev ta, da so učenci dobili vnaprej posneto razlago, katero so si lahko večkrat zavrteli ob primeru nerazumevanja snovi.

4.vprašanje: Ali si pogrešal skupinsko delo s sošolci?

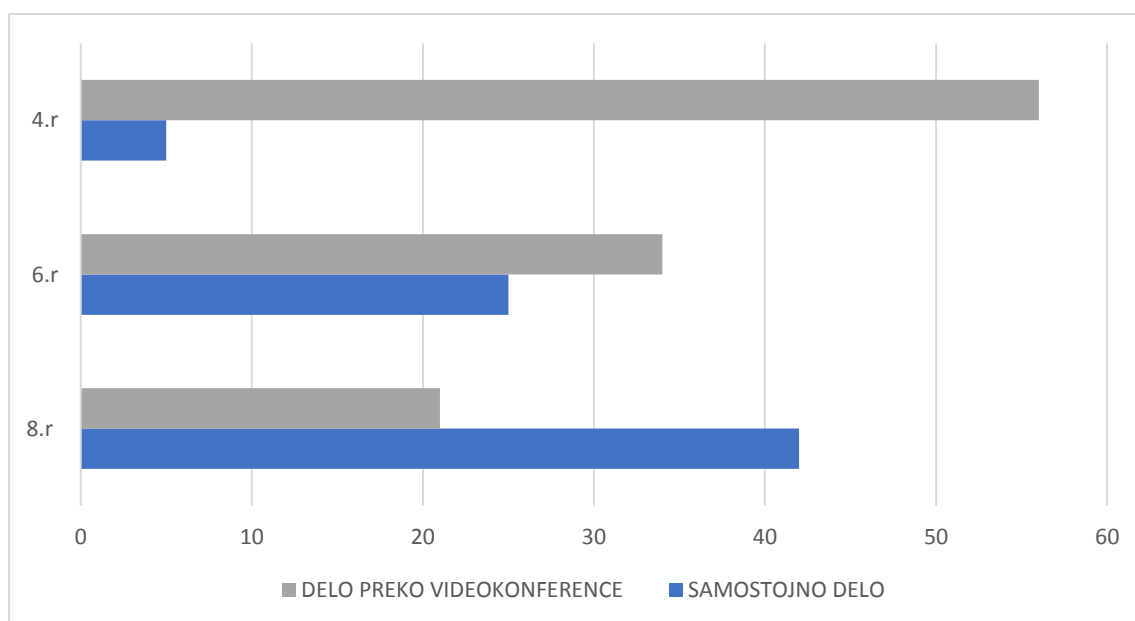
Graf 3

Nič naju ni presenetilo je tudi to, da so otroci v veliki večini pogrešali skupinsko delo. To je šolski čas, ki je namenjen določeni nalogi, ki jo je učitelj namenil določeni skupini otrok, zraven pa je to tudi čas, ko se otroci družijo in imajo človeški kontakt in si med seboj pomagajo.

5. vprašanje: Ali ti je bilo lažje samostojno delo ali delo preko videokonference?

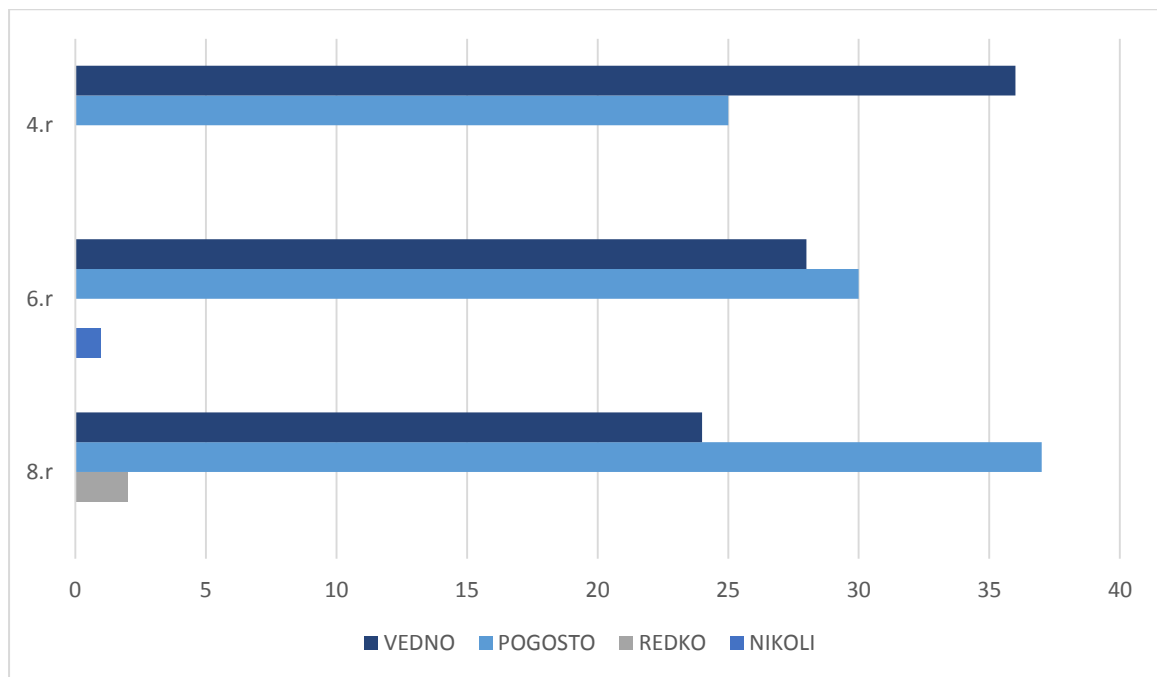
Graf 4

Pri tem grafu lahko vidimo razliko med leti in posledično, kako samostojni so določeni otroci. V četrtnih razredih so množično izbrali možnost dela preko videokonferenc. Pojasnili so, da so pogrešali svoje sošolce, in da videokonferenc niso redno obiskovali samo zaradi šole, temveč so se tudi veselili pogleda na celoten razred. Za razliko od osmih razredov, ki so veliko bolj samostojni, kar pomeni, da si znajo razporediti čas za šolo, torej, kdaj bodo delali, ali pa, koliko bodo predelali snovi, da bodo na koncu dneva postorili vse zadolžitve.

6. vprašanje: Si se redno udeleževal videokonferenc?

Graf 5

Velika večina vseh učencev je vzela obiskovanje videokonferenc precej resno. Kar je edino pravilno, saj je bil to edini čas v dnevu, ko je učitelj imel možnost videti in slišati celoten razred in dobiti njihove povratne informacije glede snovi in nalog.

7. vprašanje: Ali si bil na videokonferencah zato, da dobiš učiteljevo razlago ali zgolj zaradi potrebne prisotnosti?

Pri odgovorih se je ponovno poznala razlika v letih otrok. Mlajši so večinoma vsi obiskovali videokonference zaradi učiteljeve razlage, ampak glavni razlog, ki so ga izpostavili je bil, da so videli sošolce in sošolke, saj jih drugače niso mogli. Starejši pa so, tudi veliki večini, rekli, da so jih obiskovali le zaradi potrebne prisotnosti in izpostavili so, da so jim bile velikokrat zelo zoprne. Moramo razumeti, da se delo preko računalnika veliko bolj razlikuje kot dela v šoli. Preko računalnika je učitelj konstantno spraševal otroke, če razumejo, če imajo še

kakšno dodatno vprašanje, kar je za nekatere bilo nadležno. Izpostaviti moramo tudi koncentracijo otrok, katera je bila slabša preko videokonferenc, saj je bilo vključenih veliko več motilcev, kot so še ostali člani družine, poštarji, prazna baterija na uporabljeni napravi itd.

8.vprašanje: Ali si pred začetkom šole na daljavo že imel svoj mail in ali si ga znal uporabljati?

V veliki večini neglede na starost otrok niso imeli e-maila, kaj šele, da bi ga znali uporabljati. Pri starejših je bilo zahtevano, da si ga ustvarijo in se ga naučijo uporabljati do zahtevane mere. Torej, da bodo odzivni na njem, in da znajo s pomočjo e-maila poslati zahtevane stvari, ter da se lahko za kakršna koli vprašanja obrnejo na izbranega učitelja. Pri mlajših niso pričakovali komunikacije z otroki preko e-maila temveč s starši. Edina komunikacija, ki jo je imel otrok z učiteljem je bila preko videokonference. Navodila ali videoposnetke, ki jih je določen učitelj poslal na e-mail so starši posredovali svojim otrokom. Res pa je, da so imeli starši tako dodatno obveznost.

9. vprašanje: Ali si našel kakšne lažje poti pri pridobivanju ocen (npr. plonkanje)?

S tem vprašanjem je bil najin največji namen, da bi ugotovili ali so otroci izkoristili to obdobje, da so pridobili na lažji način ocene ali ne. In rezultati so bili predvsem pričakovani. Spet moramo izpostaviti dejstvo, da v mlajših razredih niso niti pogosto imeli ocenjevanj ali česar koli podobnega. So pa v starejših razredih bili kar precej iznajdljivi glede lažjega pridobivanja ocen. Ko sva jih vprašali zakaj, so nama razložili, da so v zelo kratkem času morali pridobiti ogromno ocen. Ker so videli, da je bila to ena od možnosti so jo izkoristili.

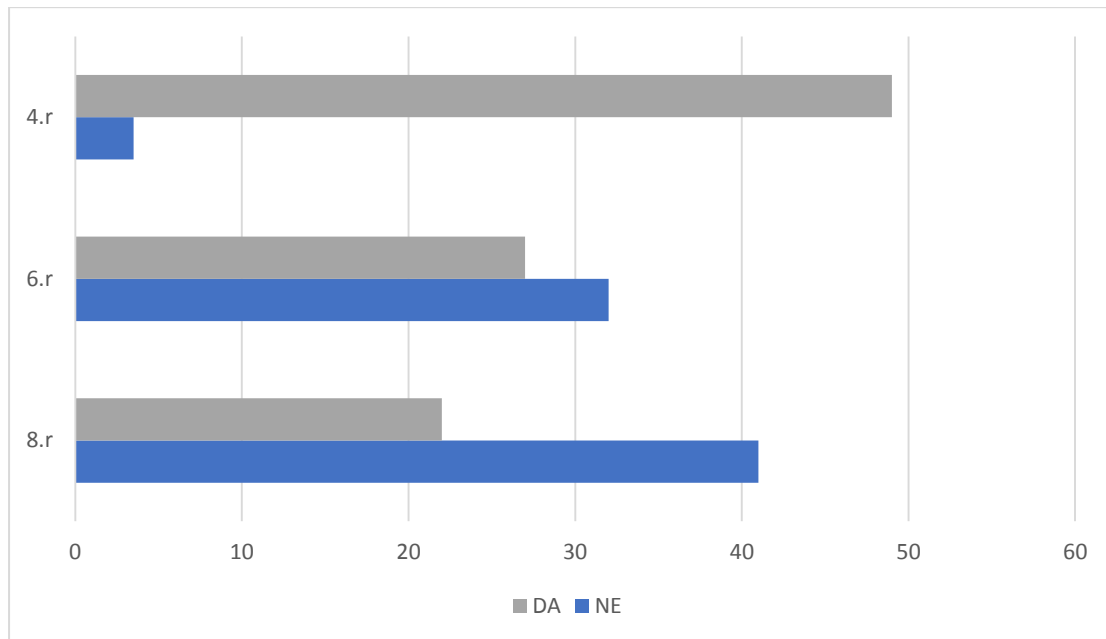
10. vprašanje: Ali so učitelji dali možnost drugačne komunikacije kot spletna učilnica za dodatne informacije in razlage (npr. viber, osebna telefonska številka ...)?

Tukaj pa je zelo pomembno, da izpostavimo dejstvo, da ne velja za vse učitelje isti odgovor. Tako kot že običajno se učitelji močno razlikujejo v ne samo načinu razlage temveč tudi v zanimanju za učence. To pomeni, da po podatkih jih je ogromno učiteljev dalo svoje osebne

telefonske številke, ali pa ustvarilo zasebne viber skupine z učenci kar ni bilo obvezno, je pa bilo zelo učinkovito.

11. vprašanje: Ali si pri delu na daljavo potreboval veliko pomoči in dodatne razlage? Če si, kdo ti je pomagal?

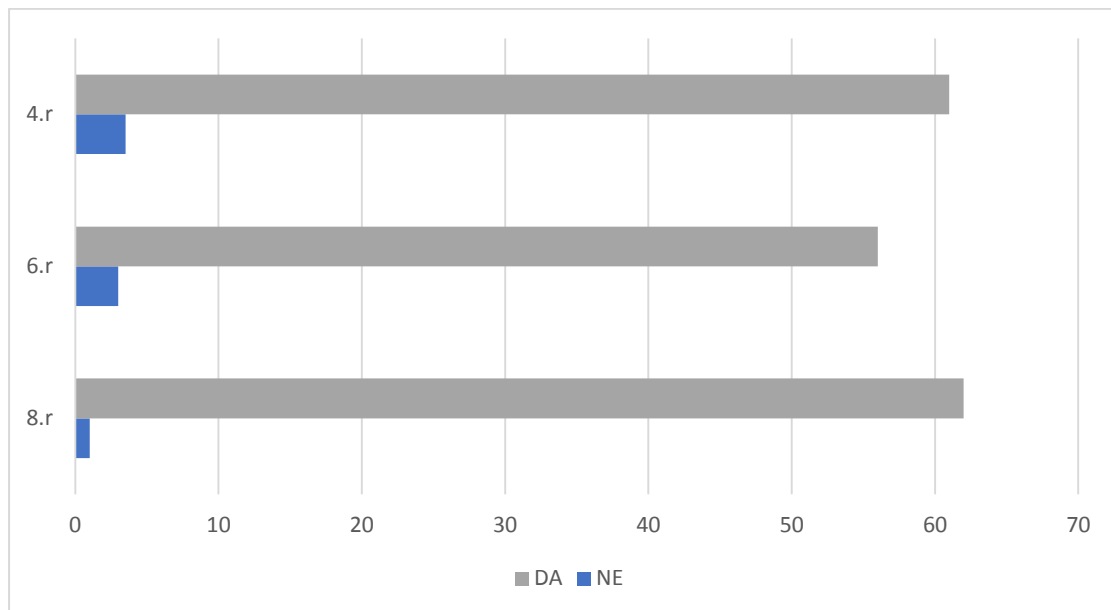
Graf 6

Pričakovano je bilo, da bodo učenci nižjih razredov potrebovali veliko več pomoči kot starejši. Ampak je vseeno podatek zelo presenetljiv, saj je ogromno otrok potrebovalo pomoč. V veliki večini so za pomoč prosili starše. Je pa to bila ena izmed obveznosti, ki so jo morali starši opravljati, čeprav to sploh ni njihova naloga. Od njih je bilo v nekem trenutku pričakovano, da se poučijo o stvareh, za katere imamo v šoli učitelje, kar ni prav. Posledično so bili starši veliko bolj pod stresom, saj so poleg njihovih obveznosti morali prevzeti še nalogo učiteljev.

12. vprašanje: Ali si imel potrebno opremo za delo na daljavo (npr. računalnik, internet, tablico ...)?

Graf 7

V večini so vsi imeli osnovne stvari za delo na daljavo. Skoraj vsi so uporabljali računalnik, le redki tablico ali telefon.

13. vprašanje: Koliko prostega časa si imel in kako si ga preživljal?

Za to vprašanje je imel vsak otrok svoj specifičen odgovor. Povedali so nama, da je bil njihov prosti čas zelo različen od dneva in od njih. Če so se pridno držali urnika in postorili vse potrebno, kljub temu, da so imeli še kakšno stvar za postoriti več, so imeli potem še dovolj časa za stvari, ki jih radi počnejo. Lahko pa se je odvijalo čisto drugače, da so zjutraj dlje časa spali kasneje, ali pa niso vsega postorili ob določeni uri, zato se jim je vse skupaj nabralo in tako pobralo večino prostega časa.

5. Razprava

Naše hipoteze so se večinoma izkazale kot pravilne, nekatere pa lahko ovržemo.

Prva hipoteza :Med šolo na daljavo je bilo več naloge, kot bi jo učitelji dali po navadi v šoli.

Hipotezo ovrževa, saj rezultati ankete nazorno kažejo, da je večina otrok menila, da je bilo manj oz. enaka količina naloge.

Druga hipoteza: Učitelji so se trudili po njihovih najboljših močeh, da bi nas ocenjevali pravično.

To hipotezo potrdimo. Večina učiteljev se je trudila pridobivati minimalno število ocen, da učenci ne bi bili preveč obremenjeni.

Tretja hipoteza: Učenci so pogrešali razlago učitelja v živo.

Hipoteza je potrjena. Večina otrok meni, da jim je primanjkovalo razlage učitelja, katero je zamenjala razlaga preko ekrana v obliki videokonference.

Četrta hipoteza: Učencem je manjkalo vsakodnevno druženje v šolah, posledično so pogrešali delo v skupinah.

Hipoteza je potrjena. Ne glede na starost so vsi otroci pogrešali skupinska dela v šoli.

Peta hipoteza: Učenci so raje delali samostojno doma kot pa preko videokonferenc.

Več kot dve tretjini otrok je potrdilo dejstvo, da so raje delali naloge samostojno kot pa preko video konferenc.

Šesta hipoteza: Navodila učiteljev so bila pogosto nerazumljiva.

Hipotezo lahko ovržemo, saj so učenci trdili, da je večina učiteljev dajala dovolj razumljiva navodila za samostojno delo.

Sedma hipoteza: Učenci so se v večini udeleževali videokonferenc redno.

Hipoteza je potrjena. Tukaj se je pokazala disciplina otrok, ki so jo nekateri že imeli, nekateri pa pridobili.

Osma hipoteza: Učenci pred začetkom šole na daljavo niso imeli osebnih e-mailov.

To trditev smo delno potrdili, saj se opazi razlika med mlajšimi in starejšimi. Pri mlajših četrtošolcih in šestošolcih je komunikacija potekala med starši in učitelji, starejši osmošolci pa so za komunikacijo poskrbeli sami.

Deveta hipoteza: V času dela na daljavo je bilo pogosto "plonkanje" med ocenjevanji.

Tukaj lahko spet zasledimo razliko v letih, saj je veliko več učencev osmega razreda poiskalo lažjo pot do pridobitve ocen. Tega pa ne moramo trditi za četrtošolce in šestošolce. Hipotezo lahko delno potrdimo.

Deseta hipoteza: Učitelji so dali premalo možnosti učencem za njihovo komunikacijo.

Trditev ne drži. Podatki kažejo, da so se učitelji zelo potrudili in dali veliko več možnosti za medsebojno komunikacijo, na primer osebna telefonska, viber skupine.

Enajsta hipoteza: Učenci so potrebovali veliko dodatne pomoči pri razumevanju snovi in s tem so tudi preobremenjevali svoje starše, sorojence...

Povratna informacija prikazuje, da so jim veliko razlage in pomoči nudili njihovi starši.

Dvanajsta hipoteza: Otroci niso imeli primerne prostora za delo na daljavo in primernih elektronskih naprav.

Raziskava je pokazala, da le redki niso imeli primerne prostora ali zahtevane svoje elektronske naprave. V tem primeru lahko hipotezo ovržemo.

Trinajsta hipoteza: Zaradi preobremenjenosti so imeli učenci veliko manj prostega časa.

Učencem ni primanjkovalo prostega časa glede na rezultate ankete, se pa ta trditev vseeno ne more potrditi za vsakega od anketirancev.

Anketiranci so povedali, da so med šolo na daljavo učitelji želeli predelati vso učno snov po učnem načrtu, s tem pa pozabili, da so okoliščine bile spremenjene. Podana so bila tudi priporočila za izvajanje pouka in priporočene standarde učnega načrta.

Vsak učitelj ima svoj unikaten način ocenjevanja. To se je pokazalo tudi z začetkom šolanja na daljavo. Večina učiteljev je razumela dane razmere in so se na te prilagodili. Nekateri pa so kljub izrednim pogojem izbrali napačen pristop (na primer preveč nalog). Kvalitetno učiteljevo razlago se ne da nadomestiti preko nobenega ekrana, je pa kljub vsemu bila video konferenca kot začasna rešitev sprejemljiva.

Skupinsko delo, ki ga je v času epidemije Covid-19 primanjkovalo, je čas, ko se otroci učijo v skupinah in eden drugega dopolnjujejo. Pouk v učilnicah to ponuja, medtem ko šola na daljavo ne.

Šola na daljavo je bila idealna priložnost, da so se otroci naučili samostojnosti in komunikacije preko elektronske pošte. To je ena izmed mnogih pozitivnih posledic, ki jih je povzročila izolacija.

6. Zaključek

Skozi vse življenje se moramo ljudje prilagajati. Prilagajati se moramo na nove okoliščine in situacije. Šola na daljavo je bila ena večjih preizkušenj in vsak se je z njo spopadal po svojih najboljših močeh. S koncem raziskovalne naloge smo prišli do zaključka, da je pustila veliko pozitivnih stvari. Otroci so postali bolj samostojni in se naučili samostojnega dela. Naučili so se dela s sodobno elektroniko, s katero se bodo veliko več ukvarjali v prihodnosti. Veliko otrok je spoznalo, da je socialni stik s prijatelji nekaj, kar se ne da nadomestiti preko računalniških zaslonov. Po večini so se naše hipoteze potrdile, ampak pri redkih smo se zmotili. Predvsem otroci iz 4. razredov niso izkoriščali lažjih poti pri ocenjevanjih. Navodila učiteljev so bila razumljiva in tudi, v primeru ne razumevanja snovi, so jim nudili pomoč na elektronskih poštah, nekateri tudi na svojih osebnih številkah.

8. Viri

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/modeli_in_priporocila_2021_22.pdf

(Dostopno dne 20. 1. 2022).

<https://www.nijz.si/sl/ucitelji-uciteljem-v-casu-covid-19> (Dostopno dne 20. 1. 2022).

<https://www.rtv slo.si/slovenija/zaradi-nestrinjanja-starsev-z-ukrepi-se-na-daljavo-sola-se-okoli-odstotek-osnovnosolcev/607989> (Dostopno dne 20. 1. 2022).

<https://mariborinfo.com/novica/lokalno/konec-solanja-na-daljavo-otroke-ste-priklenili-na-to-elektroniko/320437> (Dostopno dne 20. 1. 2022).